

Τα Ελευθέρια της Καρπάθου - Ο διοικητής Dennis, η ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ και οι «αδέσποτοι» Ιταλοί

[Πολιτισμός / Ιστορία](#)

[Μανώλης Δημελλάς](#)

Αχ αυτός ο χρόνος, όσο αθόρυβη άλλο τόσο περίεργη, που κάποτε γίνεται ακόμη και τραγική, η ιστορία του. Κρύβεται πίσω από σοβατισμένους τοίχους, από κλειστές πόρτες, μα ακόμη κι από ξεθωριασμένες μνήμες ή και τίποτε ξεχασμένα βιβλία. Όσο δεν έχεις κοντά κάποια από τις αισθήσεις αυτός μοιάζει να παύει να μετρά, σα να μπλοκάρουν τα γρανάζια του και να περιμένει ένα σκούνημα, τέτοιο που να θυμίζει κούρδισμα ρολογιού, για να πάρει μπρος και μαζί του, αυτόματα, είναι ικανός να μας παρασύρει στη αιώνια δίνη του.

Τέτοια μέρα πριν από 78 χρόνια και στα Πηγάδια της Καρπάθου επικρατούσε ένα πανδαιμόνιο ευτυχίας.

Είχαν περάσει 12 μέρες από την Επανάσταση των Μενετών, έπειτα από τη συγκρότηση πανκαρπαθιακής επιτροπής, από το νησί ξεκίνησε η ΙΜΜΑΚΟΛΑΤΑ, η βάρκα της ελπίδας, με αποστολή την επίδοση της επιστολής στην ελεύθερη

ελληνική κυβέρνηση και το στρατηγείο της Αλεξάνδρειας.

Τα εικοσιτετράωρα περνούσαν δύσκολα και ειδήσεις δεν υπήρχαν. Όσοι στις 17 Οκτωβρίου 1944 φάνηκαν αεροπλάνα σε χαμηλές πτήσεις πάνω από τα χωριά του νησιού και έβλεπαν τους νησιώτες να τους κουνούν ελληνικές σημαίες και να τα προσκαλούν.

Όλη η Κάρπαθος χαμογελούσε, ήταν πια σίγουρη, η αποστολή στην Αίγυπτο είχε πετύχει, σύντομα κάτι θα άλλαζε οριστικά τη ζωή τους.

Από το προηγούμενο βράδυ δύο αντιτορπιλικά, το ΚΛΗΒΕΛΑΝΤ και το ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ, είχαν σηκώσει άγκυρες από την Αλεξάνδρεια της Αιγύπτου με προορισμό την Κάρπαθο.

Στο ΤΕΡΨΙΧΟΡΗ ήταν επιβιβασμένοι και οι επτά γενναίοι Καρπάθιοι που μετέφεραν το μήνυμα της Απελευθέρωσης του νησιού, στο ίδιο πλοίο ήταν ο καπετάνιος J.A. Dennis, με χρέη διοικητού αυτής της αποστολής που άκουγε στο όνομα CAPTIVE. Επίσης μια 12μελής ομάδα Εγγλέζων αξιωματικών, που θα παρέμεναν στο νησί και ανάμεσα τους ο Έλληνας αξιωματικός Γενναρόπουλος.

Τα πλοία εκτός από 30 τόνους τρόφιμα μετέφεραν και αρκετούς Ινδούς στρατιώτες που θα έμεναν στο νησί ως τη νέα φρουρά του.

Το πρωινό της **17^{ης} Οκτώβρη 1944** στα Πηγάδια επικρατούσε ο πιο γλυκός πανικός, όλος ο κόσμος ήταν εκεί και αδημονούσε να δει, να ακούσει τα βήματα

των συμμάχων να πατούν πάνω στην Ελεύθερη πια Κάρπαθο.

Αναμφίβολα πρόκειται για μια από τις κορυφαίες στιγμές της ιστορίας του τόπου. Ενετοκρατία, τουρκοκρατία, ιταλοκρατία, πόλεμος γερμανική κατοχή, φόβος μα και μυστική κατασκοπεία. Έπειτα η ανεπανάληπτη Επανάσταση και θα ακολουθούσαν οι Εγγλέζοι, οι σύμμαχοι, η σιγουριά, η ασφάλεια των όπλων τους και ας μην ξεχνάμε τα τρόφιμα, τα εφόδια, που με αυτά θα χόρταινε η ταλαιπωρημένη και πεινασμένη κοινωνία.

Από εκείνη τη μεγάλη μέρα κρατάμε τον ενθουσιασμό των Καρπάθιων αλλά και την πρώτη μεγάλη τιμή, που μέχρι σήμερα δεν έχει αναδειχθεί από τους ερευνητές, στο κίνημα της Επανάστασης της Καρπάθου.

Είναι χαρακτηριστικό ότι ο πλοίαρχος J.A. Ntennis μαζί με τον Έλληνα αξιωματικό Γιώργο Γενναρόπουλο και με στρατιωτικό άγημα, ανέβηκαν στις Μενετές για να χαιρετίσουν και να τιμήσουν έναν-έναν τα μέλη της Επαναστατικής Επιτροπής, ακόμη και τους γονείς τους!

Τα δυο πολεμικά πλοία αναχώρησαν το ίδιο απόγευμα για την Αλεξάνδρεια, νωρίτερα είχαν φροντίσει να αδειάσουν στην Κάρπαθο και την Κάσο τρόφιμα και τους πεζοναύτες, αλλά επιβίβασαν τους Ιταλούς που ήταν πλέον αιχμάλωτοι πολέμου.

Στο TERPSICHORE ανέβηκαν 210 «αδέσποτοι» Ιταλοί, από αυτούς 9 ήταν αξιωματικοί και επίσης 12 Γερμανοί στρατιώτες, ενώ στο CLEVELAND επιβιβάστηκαν 26 Ιταλοί, ένας από αυτούς αξιωματικός και ένας Έλληνας, προφανώς συνεργάτης των Ιταλών.

Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι ενώ μάζεψαν όλους τους Ιταλούς ωστόσο κανένας από τους δωσίλογους, καθώς και από τους συνεργάτες των Γερμανών, δεν δικάστηκε, ούτε και τιμωρήθηκε. Μάλιστα για αυτή τη μεταφορά των Ιταλών ο πλοίαρχος Dennis ρώτησε το πλήθος, που ήταν συγκεντρωμένο στα Πηγάδια και εκείνο φώναξε να φύγουν οι Ιταλοί. Έχει ενδιαφέρον ότι βρέθηκαν και κάποιοι, ποιο θερμόαιμοι, που ζητούσαν την απομάκρυνση και των ντόπιων γυναικών που είχαν παντρευτεί με Ιταλούς. Ευτυχώς αυτές οι φωνές δεν βρήκαν ανταπόκριση. Οι Ιταλοί αιχμάλωτοι έμειναν 2 χρόνια σε στρατόπεδα συγκεντρώσεως και τον Μάιο του 1946 επέστρεψαν στα σπίτια τους.

Ο Λοχαγός Γιώργος Γενναρόπουλος παρέμεινε για τρεις βδομάδες στην Κάρπαθο με χρέη διοικητή και όπως ο ίδιος γράφει «ήταν πολύ μεγάλη τιμή να είμαι παρών στην απελευθέρωση του πρώτου δωδεκανησιακού νησιού». Ήταν τόσο αγαπητός που καθώς γυρνούσε τα χωριά τον αγκάλιαζαν, τον φιλούσαν και τον επευφημούσαν, με αποκορύφωμα η Επαναστατική Επιτροπή να του απονείμει τον τίτλο «επίτιμος δημότης της Καρπάθου»! Ο Γενναρόπουλος δεν λησμονούσε την Κάρπαθο και συχνά με την παρουσία του τιμούσε της γιορτές των αποδήμων Καρπαθίων στην Αθήνα. Πέθανε στην Ελβετία 17 Γενάρη 1982.

Όμως ποιος ήταν ο διοικητής cpt John Alec Dennis;

Ο John Alexander Jeffreys Dennis, γνωστός ως Alec, γεννήθηκε στις 19 Φεβρουαρίου 1918, ήταν γιος ενός γιατρού. Στην οικογένεια της μητέρας του ήταν και ο John Jeffreys, πλοίαρχος του σκάφους που μετέφερε το Ναπολέοντα Βοναπάρτη!

Ο Ντένις υπηρέτησε στα θωρηκτά RODNEY and RESOLUTION και το Enchantress του Ναυαρχείου, πριν να ενταχθεί στον ναυαρχίδα Σάφολκ στον Στόλο της Κίνας.

Ο Dennis ήταν πρώτος υπολοχαγός του αντιτορπιλικού SAVAGE στη Μάχη του Βόρειου Ακρωτηρίου, τότε επισημάνθηκε ο ρόλος του στη βύθιση του γερμανικού θωρηκτού SCHARNHORST.

Πρόκειται για τον αξιωματικό του Αγγλικού ναυτικού που βρήκε τα πρώτα έγγραφα και βιβλία σε κώδικα για τη γερμανική μηχανή Enigma. Ήταν τον Απρίλιο του 1940 σε μια περιπολία με το αντιτορπιλικό GRIFFIN, στη Νορβηγία, εντόπισε μια ψεύτικη τράτα, έκανε έλεγχο και βρήκε τον μυστικό κώδικα - όπλο των

ναζιστών.

Στα τέλη του 1944 έγινε κυβερνήτης του θωρηκτού VALORUS, με το οποίο κέρδισε τη Τρίτη του εύφημη μνεία, για την αγάπη και την αφοσίωση στο καθήκον.

Ο Dennis επέστρεψε στη Νορβηγία τον Μάιο του 1945 για να απελευθερώσει το Kristiansand και να αναλάβει την παράδοση 26 σκαφών και 15.000 Γερμανών στρατιωτών. Ο βασιλιάς Haakon VII του απένειμε το μετάλλιο Ελευθερίας της Νορβηγίας.

Όλα τα πλοία του επέζησαν και βγήκαν από τον πόλεμο αλώβητα, αν και λέγεται ότι είχε δεχθεί πολύ περισσότερες επιθέσεις από πολλούς άλλους κυβερνήτες πολεμικών σκαφών.

Στην μετέπειτα ζωή, όμως, υπέφερε από αμιάντωση, μια μορφή πνευμοκονίασης που προκαλείται μετά από παρατεταμένη εισπνοή σωματιδίων αμιάντου, ασθένεια που κατά πάσα πιθανότητα πήρε ενώ υπηρετούσε στα αντιτορπιλικά.

Μετανάστευσε στον Καναδά, όπου εργάστηκε σε μια επιχείρηση υαλοπινάκων στο Μόντρεαλ, γρήγορα εκτιμήθηκαν οι ικανότητες του και του προσφέρθηκε μια θέση στο διοικητικό συμβούλιο στο Τορόντο.

Όμως όταν έλαβε το πτυχίο δασκάλου προτίμησε να παραιτηθεί και δίδαξε για 10 χρόνια στο Βανκούβερ στη συνέχεια αποσύρθηκε για να καλλιεργήσει στον κήπο του τριαντάφυλλα. Ο πλοίαρχος Dennis πέθανε στις 29 Ιουνίου 2008 σε ηλικία 90 ετών.

Η επιχείρηση CAPTIVE (αιχμάλωτος) σήμανε το τελευταίο σύντομο πέρασμα στην αγγλοκρατία. Το νησί πολύ σύντομα θα γινόταν επίσημα Ελλάδα άλλωστε το επίσημο σύμβολο ήταν πια η ελληνική σημαία. Εκείνες τις ημέρες μπορεί να μην άλλαξαν οι κανόνες, ούτε και οι νόμοι της ζωής της καθημερινής Καρπάθου, όμως το πρωινό της 17^{ης} Οκτώβρη 1944 ήταν ανεπανάληπτο, όσοι το έζησαν δε το λησμονούν.

<https://bit.ly/3MBIkBX>